Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאָסטעט
פיר עסטערדייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר' ע' וו'
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר' ע' וו'
פיערטעליעהר' 2 גולד. 75 קר' ע' וו'

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-פרייז בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפינדעט זיך אין
פעסט
וואַיטצנער בולוואר נומ' 29
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 41, פיערצעהנטער יאהרגאנג — פעסט, פרייטאג יח ניסן ה.תרמ"ב. — Pest, den 7. April 1882.

ווידער גראָסע זיעגע!

אין דיעזען טאגען האבען אונזערע סאָלדאטען געגען דיא רעוואָלוציאָנערע געווייססערמאסען איינען דערארטיגען זיעג ערפאָכטען, וויא דיא איזראעליטען ביים אויסציגע אויס עגיפטען געגען איהרע פערפאָלגער. דיא פיינדע וואורדען נעמליך אינס וואססער געשטירצט, זאָ דאס ראָסס אונד רייטער אין דיא טיעפע פערזאנקען.

וויא אונזערע לעזער וויססען, האבען זיך אין לעטצטערער צייט דיא מייסטען רעוואָלוציאָנערע זידליך פאָן פאָטשא איינגעהאלטען, זאָ דאס איהר ריקען דורך דיא גרענצע פאָן מאָנטענעגראָ אונד דורך דיא גרענצע פאָן זיד-באָסניען געדעקט וואר. דיא רעוואָלוציאָנערע דאכטען, אים נאָטהפאללע זיך וויעדער נאך מאָנטענעגראָ אָדער נאך זיד-באָסניען, וועלכעס שאָן פאָן טירקישען סאָלדאטען בעזעטצט איזט, היניבערצופליכטען.

נון ענטוואַרף אונזער קאָממאנדאנט דען פלאן, אויך דיעזעס נעסט דער רעוואָלוציאָנערע אויסצוריגגען. פאָן אללען זייטען זאָללטען אונזערע סאָלדאטען דיא געגענד צווישען פאָטשא אונד דער גרענצע פאָן מאָנטענעגראָ אומפאססען אונד זאָ דיא היער שטעהענדען רעוואָלוציאָנערע איינשליעסען.— אונד זאָ צאָגען אונזערע ארמעע-אבטהיילונגען פאָן נאָרדען, פאָן זיד-אָסטען אונד פאָן זיד-וועסטען געגען דיא רעוואָלוציאָנערע, זאָ דאס בלאָס דער זידען, דער דיא גרענצע מאָנטענעגראָס בילדעט, פאָן אונזערען סאָלדאטען ניכט איינגעשלאָססען וואר. אבער עבען היער אים זידען אן דער גרענצע מאָנטענעגראָ'ס פאנדען דיא רעוואָלוציאָנערע איין נאַטירליכעס הינדערניס, נעמליך דען פלוס טארא, דער עבען היער מאָנטענעגראָ פאָם זידען דער הערצעגאָווינא אבשניידעט.

דאס איינרינגען אונד איינשליעסען דער רעוואָלוציאָנערע איזט היער וואָהל אונזערען סאָלדאטען אבערמאלס ניכט געלינגען, דאפיר אבער וואורדען דיא רעוואָלוציאָנערע זאָ זעהר אן דיא גרענצע מאָנטענעגראָ'ס געדרענגט, דאס זיך דיעזע אין גראָססטער איילע זאממט איהרעם פיעהע אויף איהרע שלעכטען שיפפע וואַרפען, אים דאס יענזייטיגע איפער דער טארא צו ערדייכען אונד זאָ נאך מאָנטענעגראָ צו קאָממען. אבער עבען ביי דיעזעם איילינגען איבערשיפפען וואורדען דיא רעוואָלוציאָנערע פאָן אונזערען סאָלדאטען אויפ'ס העפטיגסטע בעשאָססען— אונד איינע שיפפע זאממט דען דארין בעפינדליכען רעוואָלוציאָנערען פערזאנקען אין דיא טיעפע דעס פלוססעס טארא— אונד דיא רעוואָלוציאָנערע זאממט פיעה ערטראנקען. אינדעססען קאָננטען נעגען 200 רעוואָלוציאָנערע פלוס-אויפווערטס ענטקאָממען, אונד אלס דיעזע אויך היער ווייטער פערפאָלגט וואורדען, קאָננטען זיא דא ניכט ווייטער נאך מאָנטענעגראָ, זאָנדערן נאך זיד-באָסניען, נאך דער געגענד פאָן נאָווי-באזאר פליכטען. — היער אין זיד-באָסניען ווערדען עס דיא רעוואָלוציאָנערען פליכטלינגע ניכט זאָ גוט האבען וויא אין מאָנטענעגראָ. דיא טירקישען סאָלדאטען ווערדען דא איהרע פפליכט טהון, דען רעוואָלוציאָנערען פליכטלינגען דיא וואפפען וועגנעהמען אונד זיא אין זיכערהייט ברינגען.

אונזערע סאָלדאטען ערריגגען אלזאָ איבער דיא רעוואָלוציאָנערע זיעגע אויף זיעגע, אבער עבען דיעזע פיעלען זיעגע צייגען, דאס וויר נאך פיעלע קעמפפע געגען דיא רעוואָלוציאָנערע צו בעשטעהען האבען. נאך יעדער גראָססען זיעגעס-דעפעשע גלויבטע מאן, מאן ווערדע מעהר פאָן קיינעם נייען קאמפפע הערען — אונד נון ווערדען נייע קעמפפע מיט נייען זיעגען געמעלדעט. אונס האנדעלט עס זיך ניכט דארום, אָב וויעדער איינע רעוואָלוציאָנערע ערשאָססען אָדער ערטרונקען זינד, זאָנדערן דארום, דאס דען עוויגען שטראפאצען אונזערער סאָלדאטען אים זידען אונזערער מאָנארכיע איין ענדע געמאכט ווערדע — אונד דאס דיא גאנצע זאָ לאנגע דויערנדע קריעגס-געשיכטע, וועלכע אונס שאָן זאָ פיעל גוט אונד בלוט קאָסטעט, ענדליך אויפהאָרען מאָגע. —

נון וואָללען וויר היער דיא זייט מאָנטאג פאָם „קריעגס-שויפלאטצע" איינגעטראָפפענען אמטליכען דעפעשען דער ריהע נאך מיטטהיילען.

איינע דעפעשע אונזערעס קאָממאנדאנטען מעלדעט: „נאכדעם דיא מיטטלערע הערצעגאָווינא פאָן דען רעוואָלוציאָנערען זאָ ציעמליך געזייבערט וואורדע, קאָננטען וויר גראָססערע ארמעע-אבטהיילונגען נאך דער געגענד צווישען פאָטשא אונד דער מאָנטענעגרינישען גרענצע ענטזענדען. אללע אנציכען וואַרען בערייטס פאָרהאנדען, דאס דיא זידליך פאָן פאָטשא אנגעהייפטען רעוואָלוציאָנערע דיא שטאדט פאָטשא זעלבער איבעררימפעלן אונד ערשטירמען וואָללטען. ביי דיעזער געלעגענהייט האטטען אונזערע סאָלדאטען שאָן אויך אָסטליך פאָן פאָטשא איין קירצעס פייערגעפעכט מיט איינער רעוואָלוציאָנערען באנדע צו בעשטעהען, וועלכע זיך דאנן געגען זיד-באָסניען פליכטען מיסטע. עבענזאָ טראפען אונזערע סאָלדאטען אין דעם געבירגע זידליך פאָן פאָטשא 50 רעוואָלוציאָנערע, וועלכע נאך קירצעם פייער-געפעכטע צוויא איהרער פערוואונדעטען מיט זיך שלעפפטען, אבער איינען איהרער טאָדטען אונד איהרע לעבענס-מיטטעל צוריקלאססען מיסטען. וועהרענד דיעזער געפעכטע וואר שטארקער נעבעל אונד שנעע-פאלל. ווייטער זידליך פאָן פאָטשא, אין דער נעהע פאָן גאטשקאָ, שטיעסען אונזערע סאָלדאטען אויף 300 רעוואָלוציאָנערע, וועלכע זיך דאנן געגען נאָרדען פליכטען מיסטען."

איינע צווייטע דעפעשע מעלדעט: „אונזער גענעראל-מאיאָר אבאדיטש אונטערנאהם איינען צוג פאָן פאָטשא אויס געגען דיא גרענצע פאָן מאָנטענעגראָ. אין דער מיטטע דעס וועגעס שטעללטע זיך שאָן איינע רעוואָלוציאָנס-באנדע איהנען ענטגעגען, וועלכע אבער נאך האלבשטינדיגעם געפעכטע נאך ווייטער זידליך צוריקגעוואָרפען וואורדע. פאָן אונזערער זייטע וואורדע היער איין סאָלדאט שווער- אונד איינער לייכט-פערוואונדעט. אלס נון אונזערע ארמעע ווייטער זיד-וועסטס געקאָממען, שטעללטען זיך איהנען דא וויעדער גראָססערע רעוואָלוציאָנס-באנדען ענטגעגען, אונד דער קאמפף דויערטע פאָן 8 ביז 11 אוהר פאָרמיטטאגס. אין דיעזען קאמפף מיסטע זאָגאר אונזערע ארטיללעריע מיט איהרען קאנאָנען איינגרייפען. דיא רעוואָלוציאָנערע ליעסען וויעדער אללע איהרע לעבענס-מיטטעל צוריק, זאָ איילינג וואר איהרע פלוכט. פאָן דא וואורדען אבער דיא רעוואָלוציאָנערע וויעדער ווייטער זידליך, שאָן ביז אין דיא נעהע דער מאָנטענעגרינישען גרענצע פערפאָלגט. היער זעטצטען זיך דיא רעוואָלוציאָנערע נאָכמאלס צור וועהרע; זיא וואָללטען זיך מיט גראָססטער הארטנעקיגקייט פערטהיידיגען, דענן זיא בעפאנדען זיך אין ארגער קלעממע; פאָר זיך האטטען זיא דען פיינד אונד הינטער זיך דען פלוס טארא. עס ענטשטאנד איין העפטיגעס פייער-געפעכט, וועלכעס ביז צום איינבריכע דער נאכט דויערטע. אונזערע פערלוסטע אין דיעזעם געפעכטע זינד: איין סאָלדאט טאָדט, דריא שווער- אונד פינף לייכט פערוואונדעט. אונזערע סאָלדאטען פאנדען אויף דעם וועגע פרישע גראבער, אין וועלכען 29 רעוואָלוציאָנערע בעגראבען וואורדען. נאך דיעזעם געפעכטע האט אן דער גרענצע פאָן מאָנטענעגראָ צאָגען זיך דיא רעוואָלוציאָנערע הינטער דאס געבירגע, וועלכעס אם פלוססע טארא ליעגט. אונזערע סאָלדאטען בעשטיעגען נון דאס געבירגע, אים פאָן דען געבירגס-האָהען אויף דיא רעוואָלוציאָנערע לייכט ניעדערפייערן צו קאָננען. דיא רעוואָלוציאָנערע וואַרען נון אין איינער פאָרמליכען פאללע; זיא וואָללטען פאָן דא הערפאָרקריעכען, אבער זיא וואורדען צוריקגעדרענגט. דיא רעוואָלוציאָנערע מיסטען זיך נון אויף איהרע שלעכטען שיפפע, דיא זיא אם איפער דער טארא האטטען, ווערפען, אויף וועלכע זיא אויך איהר פיעה מיטשלעפפטען. — נון וואורדע איין העפטיגעס פייער זייטענס אונזערער סאָלדאטען פאָן דען געבירגס-האָהען אויף דיא פליכטלינגע ערעפפנעט. פיעלע שיפפע, מיט אללעם, וואס אויף דענזעלבען זיך בעפאנד, פערזאנקען אין דיא טיעפע דעס פלוססעס, אונד נור איין טהייל דער רעוואָלוציאָנערע קאָננטע דאס יענזייטיגע איפער, וועלכעס שאָן מאָנטענעגריניש איזט, ערדייכען. אן דער איבערפוהר-שטעללע אלליין וואורדען 39 געפאללענע רעוואָלוציאָנערע אויפגעפונדען. דיא אנצאהל דער ערטרונקענען רעוואָלוציאָנערע איזט איינע בעדייטענדע. אונזערערזייטס אבער וואַרען דא גאר קיינע פערלוסטע."

איינע דריטטע דעפעשע מעלדעט: „צור פערפאָלגונג דער נאך אם דיעססייטיגען איפער דעס פלוססעס טארא צוריקגעבליעבענען רעוואָלוציאָנערע אונטערנאהמען אונזערע סאָלדאטען ווייטערע שטרייפונגען. דיא רעוואָלוציאָנערע צאָגען זיך נאך דעם געבירגע אן דער גרענצע זיד-באָסניענס צוריק. נון פערפאָלגטען אונזערע סאָלדאטען דיא רעוואָלוציאָנערע אויך ביז אינס געבירגע הינייין, אונד דיא רעוואָלוציאָנערע האטטען קיינען אנדערען אויסוועג, אלס זיך נאך דעם טירקישען זיד-באָסניען צו פליכטען. דיא רעוואָלוציאָנערע ליעסען פיעלע לעבענס-מיטטעל אונד שיעס-פאָררעטהע (מוניציאָן) צוריק."

איינע פיערטע דעפעשע מעלדעט, דאס אויך נאך אין דער קריוואָשציע, וועלכע מאן שאָן לענגסט פאָן דען רעוואָלוציאָנערען געזייבערט גלויבטע, אונזערע סאָלדאטען קליינערע געפעכטע מיט דען רעוואָלוציאָנערען צו בעשטעהען האבען. אים נאָרדען דער קריוואָשציע, האַרט אן דער מאָנטענעגרינישען גרענצע, האלטען זיך נאך אימטער רעוואָלוציאָנס-באנדען אויף אונד בעאונרוהיגען אונזערע סאָלדאטען. — אם 3-טען דיעזעס ענטשטאנד דא צווישען דען רעוואָלוציאָנערען אונד אונזערען סאָלדאטען איין לעבהאפטעס געפעכט, וועלכעס מיט דער פלוכט דער רעוואָלוציאָנערע ענדעטע. דיא רעוואָלוציאָנערע וואורדען ביז הארט אן דיא מאָנטענעגרינישע גרענצע פערפאָלגט; היער שטאנד דיא מאָנטענעגרינישע גרענץ-וואכע, וועסהאלב דיא פערפאָלגונג ניכט פאָרטגעזעטצט ווערדען קאָננטע.

אונזער גענעראל-קאָממאנדאנט יאָוואנאָוויטש מעלדעט פערנער אויס דער קריוואָשציע פאָלגענדעס: אם 5-טען דיעזעס וואורדען דער נאָרדען אונד דער נאָרד-וועסטען פאָן דען רעוואָלוציאָנערען געזייבערט. היעביי האט איין לעבהאפטעס פייער-געפעכט צווישען דען סאָלדאטען אונד רע-

נע נאך אימער זא ליעבטע, אייפערזיכטיג מאכען, אונד איהם איינרעדען, דאס מאריאמנע מיט איהרעם אנקעל אנטיגנוס איין ליעבעס-פערהעלטניס האבע. (אויך דיעס איזט היסטאריש אונריכטיג. דיא ערסטע פרויא דעם הורדס האט ניכט קיפראס, זאנדערן דארים געהייסען. קיפראס וואר דיא פרויא דעם אנטיפאטער אונד דאהער דיא מוטטער פאן הורדס. — אונד צווייטענס האט סאלאמע איהרען ברודער הורדס ניכט געגען אנטיגנוס, זאנדערן געגען איהרען אייגענען מאנן יאזעף אייפערזיכטיג געמאכט.) הורדס שלייכט זיך נון אין דאס שלאפגעמאך זיינער פרויא, פערשטעקט זיך הינטער איינען פארהאנג, אום דא אייפצוהארכען, וואס דא פארגעהען ווירד. אנטיגנוס קאממט נון ווירקליך אין דאס שלאפגעמאך דער מאריאמנע, ניכט אבער וועגען איינעם ליעבעספערהעלטניססעס, זאנדערן אום דיעזע זיינעם ברודערס טאכטער צו בערעדען, איהרען מארדערישען מאנן שטעהען צו לאססען אונד מיט איהם צו ענטפליעהען, דאמיט וועניגסטענס נאך צווייא פאמיליען-גליעדער אויס דעם חשמונאים-הויזע בלייבען מאגען. דער זעעלען-קאמפף דער מאריאמנע איזט היער אויסגעצייכנעט צום אויסדרוקע געבראכט. דא ליעגען איהרע צווייא קינדער, דיא זיא ניכט פערלאססען וויללי, אונד דאך ווינשט זיא עהער דערען טאד, אלס דאס זיא אלס קינדער איינעם זאלכען פאטערס לעבען זאללען! — הורדס בעקאממט נון דא הינטער דעם פארהאנגע שרעקליכע זאכען איבער זיך צו הארען, אונד אלס נון זאגאר אנטיגנוס דיא מאריאמנע אומארמט, אום פאן איהר אבשיעד צו נעהמען, שטירצט הורדס פאן הינטער דעם פארהאנגע הערפאר, לאסט אין זיינעם צארנע אנטיגנוס אונד מאריאמנע הינריכטען. אים רייע אבער ערשיסט ער זאדאנן דיא אנקלעגערין, נעמליך זיינע שוועסטער סאלאמע, אונד דאנן ערמארדעט ער אויך זיך זעלבער!

דאס טרויער-שפיעל איזט נון צו ענדע, אונד דיא צושויער זינד צופריעדען, דאס אייך מארדער אונד פאלשע אנקלעגער אומגעקאממען זינד. אבער אויך דיעזער שלוס איזט היסטאריש אונריכטיג, דענן סאלאמע איבערלעבטע איהרען ברודער אונד בעגינג זאגאר נאך דיא איינציגע גוטע טהאט, דאס זיא דיא סנהדרין, וועלכע הורדס איינשפערטע, מיט דעם אויפטראגע, זעלבע נאך זיינעם טאדע צו ערמארדען, בעפרייט. הורדס שטארב ניכט דורך זעלבסטמארד, זאנדערן אין פאלגע איינער זעהר העסליכען אונד שרעקליכען קראנקהייט.

בייא אללדעם זאהען וויר עס גערנע, וויא דער פערפאססער דיעזעס טהעאטער-שטיקעס דאס יודענטהום אין דעם קאמפפע דער חשמונאים געגען הורדס צו פערהערליכען זוכטע אונד אויך דען ניכט-יודישען צוהארערן אונד צושויערן אים טהעאטער צייגטע, וויא בייא דען יודען צור צייט, אלס זיא נאך איינע העררשענדע נאציאן וואַרען, דאס נאציאנאל-געפיהל צום אויסדרוקע געקאממען.

פערלאזונג

1) דער 1854ער-לאזע.

בייא דער אם 1. אפריל 1882 פארגענאממענען ציעהונג ווארדען פאלגענדע טרעפפער געמאכט: דער הויפטטרעפפער מיט 100000 גולד' פיעל אויף ס' 3004 נ' 39 — אונד דער 2-טע טרעפפער מיט 20000 גולד. אויף ס' 2301 נ' 31.

אויף אללען איבריגען פערלאזטען סעריען פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 300 גולד. — (דיא סעריען דיעזער נאך אם 2. יעננער געצאגענען לאזע האבען וויר אין נומ' 2 מיטגעטהיילט.)

2) דער וויענער-לאזע.

בייא דער אם 1. אפריל 1882 פארגענאממענען ציעהונג ווארדען פאלגענדע סעריען געצאגען: 357 919 1170 1309 1708 1800 1864 2053 2074 2189 2251 2352. פאן דיעזען פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 200000 אויף סעריע 1309 נומ' 60, 2-טע טרעפפער מיט 30000 גולד' אויף ס' 1170 נ' 24 — אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 10000 גולד' אויף ס' 1708 נ' 19; פערנער געוואננען יע 1000 גול' ס' 1309 נ' 19 אונד 82, ס' 2074 נ' 86, ס' 2189 נ' 27 97 — אונד יע 300 גולדען ס' 357 נ' 2, ס' 1303 נ' 61 81, ס' 2053 נ' 30 89, ס' 2189 נ' 44 45 48, ס' 2251 נ' 23 65 אונד ס' 2352 נ' 9 אונד 52.

אויף אללע איבריגען פערלאזטען סעריען פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 130 גולד.

3) דער רודאלף-לאזע.

בייא דער אם 1. אפריל פארגענאממענען ציעהונג דיעזער לאזע ווארדען פאלגענדע סעריען געצאגען: 95 141 414 479 738 1024 1172 1182 1211 1376 1394 1558 1720 1747 1882 2082 2146 2429 2459 2550 2859 2884 3190 3314 3377 3538 3787 אונד 3793. פאן דיעזען פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 20000 גולדען אויף ס' 3190 נ' 15; דער 2-טע טרעפפער מיט 4000 גולדען אויף ס' 3793 נומ' 15 — אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 1500 פיעל אויף סעריע 3314 נומ' 27. פערנער געוואננען יע 400 גולדען ס' 141 נומ' 26, ס' 1172 נ' 15; יע 200 גולדען געוואננען ס' 1558 נ' 31, ס' 3787 נ' 5 אונד 18; יע 100 גולדען געוואננען ס' 738 נ' 11, ס' 1172 נ' 20, ס' 1376 נ' 13, ס' 2550 נ' 44, ס' 2859 נ' 13 אונד ס' 3787 נ' 19; יע 50 גולדען געוואננען ס' 141 נ' 33, ס' 1024 נ' 5, ס' 1172 נ' 8, ס' 1585 נ' 39, ס' 1882 נ' 7, ס' 2082 נ' 25, ס' 2550 נ' 1 34 אונד 38, ס' 2859 נ' 14 אונד ס' 2884 נ' 26; יע 30 גולדען ס' 141 נ' 13, ס' 479 נ' 35, ס' 1024 נ' 6 אונד 35, ס' 1172 נ' 4 אונד 6, ס' 1182 נ' 31, ס' 1241 נ' 28 36 אונד 37, ס' 1376 נ' 35, ס' 1720 נ' 26, ס' 1747 נ' 11 אונד 13, ס' 2082 נ' 1 אונד 36, ס' 2146 נ' 11 26 אונד 49, ס' 2550 נ' 31, ס' 2884 נ' 20, ס' 3314 נ' 23 32 אונד 35 אונד ס' 3793 נ' 3.

(דיא קרעדיט-לאזע) ווערדען היעער ניכט אם 1-טען אפריל, זאנדערן ערסט אם 1-טען מאי געצאגען ווערדען.

☛ נאכדעם וויר דיענסטאג אונד מיטטוואך פייערטאגע האבען, זא קאנן דיא נעכסטע מיטטוואך-אויסגאבע ניכט ערשיינען. דאס נעכסטע בלאטט ערשיינט פרייטאג.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

קארן 8'25 — 8'40 גולד.

נערסטע פוטטער-וואארע 7. — 7.10 גול. מאלצוואארע 8. — 8.25 גולד.

קוקורוץ 6.60 - 7,20 גולד.

האפער 7.25—8.25 גולד.

צוועטשקען, סערבישע פרימא-וואארע 21'— 22.40 גולדען.

פאפריקא 38 - 40 גול.

קנאפפערן אונגארישע 14'25 גול.

קלעזאמען 43—46 גולד.

ראטהקלעע 52—54 גולד.

ווינשטיין 52—60 גול. יע נאך קוואליטעט.

אונשליטט (חלב) 43- ,44 גולד.

רעפס-קוכען 6,25 גול.

ריבאל ראפפעלט-ראפפינירטעס 34 - 34.50 גולד' פער 100 קילאגראמם.

פעטראלעאום 16.50 גולד.

שאפ-פעללע אין פאריגער וואכע ווארדען 15000 שטיק פערשיעדענע גאטטונגען פערקויפט. אונד צוואר דייטשוואללינע 2'80 — 3'40 גול. פער פאאר. באטשקער אונד באנאטער 145 — 155 גולדען טירקישע אונד מאצעדאנישע 38—40 גולד. סערבישע 130— 142 גולד. פער 56 ק' זיעבענבירגער — גולד. (אללעס פער 2 פערצענט.)

לאממ-פעללע באטשקער 70 גול. דייטשוואללינע נערבער-וואארע 66 גולדען. (אללעס פער 102 שטיק.)

נאיס-פעללע אפפענע 55—56 גולד.

הייטע, וויר נאטירען: פער 100 ק' אונגארישע צוה-הייטע 108—110 גול. אכסענהייטע טראקענע 108 - 110 גול. ראסהייטע 10,50—11 גול.

לעדער געשעפט, קוה-הייטע 6—7-קילא 225—240 גולד. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 10—14 קילא 166—168 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 16—18 קילא' 156—160 גולד. דריימאל פערזעטצטע טערצען 19—21 קילא 158—162 גולד.

קאלבלעדער, ברוינע 9 — 11-קילא 425—455 גולדען. געגערבטע 6—9-קילא 345—375 גולדען פער 100 קילא.

שאפוואללע. אין פאריגער וואכע וואר דאס געשעפט שוואך, עס ווארדען בלאס 60 מעטער-צענטנער מיטטעל איינשור-וואללע פיר 112 צו 115 גולדען פערקויפט. —

לאטטא-ציעהונג פאם 1. אפריל 1882.

אפען	24	58	17	87	34
לינץ	16	53	17	54	9
טריעסט	6	71	58	72	68

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע		קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאגראמם
ווייצען נארדאונגאריש'		74	11.45 - 11.55
"		75	11.60 - 11.65
"		76	11.70 - 11.80
"		77	11.85 - 11.95
"		78	12. - - 12.10
"		79	12.15 - 12.20
"		80	—.— —.—
פעסטער באדען נייער		—	11.85 - 11.90
"		75	11.95 - 12. -
"		76	12.05 - 12.15
"		77	12.20 - 12.30
"		78	12.35 - 12.40
"		79	12.45 - 12.50
"		80	—.— —.—
טהייס		—	12.10 - 12.20
"		75	12.25 - 12.30
"		76	12.35 - 12.40
"		77	12.45 - 12.55
"		78	12.60 - 12.65
"		79	12.70 - 12.75
"		80	—.— —.—
ווייסענבורגער		74	11.95 - 12. -
"		75	12.05 - 12.10
"		76	12.15 - 12.25
"		77	12.30 - 12.40
"		78	12.45 - 12.55
"		79	12.60 - 12.65

פריכטע	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאגראמם
קארן	72	8.45 — 8.15
נערסטע מאלץ	62	—.— —.—
נערסטע פוטטער	62	7.60 — 7.40
האפער	40	7.75 — 8.20
קוקורוץ באנאטער	75	7.35 — 7.40
אנדערער	73	7.35 — 7.30
הירזע		5.90 — 6.15

[illegible]			פער 100 קילאגראמם
ווייצען	פער פריה-יאהר		11.65
	"		—.—
	"		—.—
קוקורוץ	פריה-יאהר "		7,05
נערסטע	"		—.—
האפער	"		7.70
"	"		—.—
רעפס	"		—.—

באללען-מעהל

		פל.	קר.
נוממער 0	דער באללען צו 100 קילאגראמם מיט זאק	22	—
" 1		21	40
" 2		20	80
" 3		20	20
" 4		19	50
" 5		18	90
" 6		18	—
" 7		17	—
" 8		15	70
" 8½		13	80
שפיריטוס: אלטע פעסטער פראמפטע		33	50
" נייע קארטאפפעל		31	—

קורז-טאבעללע פאם 1. אפריל.

געלדקורז

	פל.	קר.
זילבער-אגיא	100	—
דוקאטען	5	62
עסטערייכיש-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9	49
נאפאלעאנדאר	9	49
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	60
20 מארקשטיק	11	70
פאפיער-רובעל	1	20

לאזע.

	פל.	קר.
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	119	—
1860-ער " גאנצע	129	75
דעטטא " האלבע	132	—
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	169	—
דעטטא " 50 "	168	—
קאמא רענטענשיינע	34	—
טירקען-לאזע	23	25
קרעדיט-לאזע	178	—
קלאריי-לאזע צו 40 גולדען	39	50
דאנוי-דאמפשיפפאהרט-לאזע	109	—
אינסברוקער לאזע	24	—
קעגלעוויטש לאזע צו 10 גולדען	17	50
ראאבער לאזע " 20 "	19	—
אפנער לאזע " 40 "	41	—
פאלפפי לאזע " 40 "	37	—
רודולפס-לאזע " 10 "	20	—
סאלם-לאזע " 40 "	—	—
זאלצבורגער לאזע " 20 "	23	—
סט.-גענאיס לאזע " 40 "	44	—

לאזע.

	פל.	קר.
סאאנינגלויס לאזע צו 20 גולד'	26	—
טריעסטער לאזע " 100 "	127	—
דעטטא " 50 "	64	—
וואלדשטיין-לאזע " 20 "	29	20
ווינדישגרעץ-לאזע " 20 "	38	—
אונגאריש-פרעמיע-לאזע צו 100 גולד.	118	—
טהייס-טהאל-לאזע	109	80
וויענער-לאזע	125	70

ווערטה-פאפיערע

	פל.	קר.
אונגארישע גאלדרענטע 6%	118	70
דעטטא צו 4 פערצענט	88	25
אונגארישע פאפיער-רענטע	87	40
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	97	50
טעמעשוואר באנאטער	95	—
זיעבענבירגישע	96	25
גאליציש	102	—
בוקאווינא	100	50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	132	75
ווייצנעהענט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	96	25
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	101	—
דער אונגארישען היפאטהעקען באנק צו 5½ פערצענט	102	75
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פערצענט	98	50
דער אסטבאהן	94	—
דער נארד-אסט-באהן	161	25

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard

פאבריקאנטען, די אללע שאן ניכט מעהר יונגער אונד צאהלרייכע פאמיליען בעזיטצען. עס איזט דאהער ניכט לייכט, זאלכע לייטע אהנע ווייטערעס נאך אמעריקא צו בעפארדערן. מעהרערע מאשינען-ארבייטער האבען אינצווישען אין לאנדאן זעלבסט בעשעפטיגונג געפינדען. וואס מיט דען אלטען פאמיליען-פאטערן געשעהען זאלל — דאריבער איזט מאן נאך אימער אין גראסער פערלעגענהייט.

* (איינע שאנע טהאט.) גראף אנדראר פעסטעטיטש שפענדעטע צום טעמפעלבויא דער שארווארער איזראעליטישען קולטוס-געמיינדע 50000 ציעגעל, וועלכע די קאטהאלישען איינוואהנער זיינעס דארפעס נאדי-אלבא אונענטגעלטליך אן ארט אונד שטעללע בראכטען.

* (אונגעזעטצליכע טויפע אן יידישען צווילינגען.) צווישען דער שטאדט-בעהארדע אין אפען אונד דער דארטיגען יידישען געמיינדע בילדעט די אונגעזעטצליך ערפאלגטע טויפע אן יידישען צווילינגען דען געגענשטאנד איינער אינטערעססאנטען פערהאנדלונג. דער פאלל איזט פאלגענדער: איין יידישעס דיענסטמיידכען, נאמענס פאני בערגער אויס ביסטריטץ (טרענטשינער קאמיטאט), איזט אם 29-טען יעננער דיעזעס יאהרעס אין אפען ענטבונדען אונד בראכטע איין צווילינגס-פאאר צור וועלט, נעמליך איינען קנאבען אונד איין מעדכען. זיא וואללטע בידע קינדער זאגלייך אייפ'ס לאנד הינויס איינער אממע איבערגעבען. דאך דאס גינג ניכט רעכט אן, וייל דער קנאבע ערסט בעשניטטען ווערדען מוסטע, וואס יא ערסט אם אכטען טאגע נאך דער געבורט געשעהען קאנן. די העבאממע איבערערעדעטע נון די בערגער, וועלכע די קינדער עהעמאגליכסט לאז ווערדען וואללטע, צו איינעם ענטשיידענדען שריטטע. זיא זאגטע איהר נעמליך: „לאססען זיא די בידען קינדער טויפען, וואס יא זאגלייך געשעהען קאנן, וואראנן זיא דיעזעלבען אהנע הינדערניס אייפ'ס לאנד צו איינער אממע געבען קאננען!“ די לייכטזיניגע בערגער ווילליגטע היערין איין. דאך דער קאטהאלישע גייסטליכע אין אפען וואללטע די טויפע ניכט פארנעהמען אונד וויעז די מוטטער, וועלכע דיעס וינשטע, מיט דען ווארטען אב: „לויט געזעטץ מיססען איינעהעליכע קינדער דער רעליגיאן דער מוטטער פאלגען, דא זיא אבער יידין זינד, זא מיססען אויך די בידען קינדער אינ'ס יודענטהום איינגענאממען ווערדען!“ די לייכטזיניגע בערגער גינג נון צום רעפארמירטען גייסטליכען אונד ערזוכטע דיעזעלבען, די טויפע אן דען בידען קינדערן פארנעהמען צו וואללען. היער שטעללטע זיך אבער די בערגער ניכט מעהר אלס יידין פאר, זאנדערן אלס טאכטער פאן עלטערן, די צור רעפארמירטען קירכע געהארען. דער גייסטליכע זאגטע דער בערגער, דאס זיא איהרען טויף-שיין פארצייגען מאגע, דאמיט ער די איבערצייגונג האבע, דאס זיא ווירקליך צור רעפארמירטען קירכע געהארע. בערגער יעדאך בעטהייערטע, דאס זיא רעפארמירט זייא אונד בעדייערטע זעהר, דען טויף-שיין ניכט פארצייגען צו קאננען, דא דערזעלבע זיך ביי איהרען עלטערן בעפינדע. דער רעפארמירטע גייסטליכע שענקטע נון דיעזען בעטהייערונגען גלייבען אונד נאהם ווירקליך אן דען צוויא קינדערן די טויפע פאר. די זאכע קאם יעדאך דעם אפנער ראבבינער, העררן דר׳ גאלדבערג, צו אהרען, דער זאגלייך צום „סופעראינטענדענטען“ (בישאף דער רעפארמירטען קירכע) איילטע, אום איהן צו ערזוכען, דאס די בידען קינדער דעם יודענטהומע צוריקגעגעבען ווערדען מאגען, דא די טויפע אונגעזעטצליך וואר, נאכדעם די מוטטער דער בידען קינדער טהאטזעכליך ניכט צור רעפארמירטען קירכע געהארט, זאנדערן יידין איזט. דער הערר „סופעראינטענדענט“ ערקלערטע זיך היעצו בערייט, נאכדעם לויט געזעטץ די קינדער דער רעליגיאן דער מוטטער פאלגען מיססען! ער זאגטע: „דיעזע טויפע איזט ניכט בלאס אונגעזעטצליך, זאנדערן זיא בערוהט יא אויף איינעם אירטהום, דא די בערגער דען רעפארמירטען גייסטליכען בעטרעפפס איהרער רעליגיאן אין איינפערשטעמטער ווייזע געטאפפט האט. איינע אויף אבזיכטליכער טיישונג בערוהענדע טויפע קאנן אבער אונמאגליך גילטקראפט האבען!“ — ביזהער ווערע אללעס אין ארדנונג. נון מיססען אבער די קינדער אויס דען רעפארמירטען מאטריקען געשטריכען אונד אין די יידישען מאטריקען איינגעטראגען ווערדען. דאס דארף אבער אהנע ערלויבניס דער שטאדט-בעהארדע ניכט געשעהען. זייט איינינגער צייט ווערדען דאהער די פערהאנדלונגען איבער דיעזען געגענשטאנד צווישען דער אפנער יידישען קולטוס-געמיינדע אונד דער שטאדט-בעהארדע מיט גראסער לעבהאפטיגקייט געפיהרט. מערקווירדיג איזט עס, דאס די שטאדט-בעהארדע נאך אימטער צאגערט, אין דער אנגעלעגענהייט איינע ענדגילטיגע ענטשיידונג צו טרעפפען, דאמיט די בידען קינדער איינער יידישען מוטטער אים זיננע דעם געזעטצעס אין די יידישען מאטריקען איינגעטראגען ווערדען קאננען. די שטאדט-בעהארדע שיינט „פראממער“ צו זיין, אלס זעלבסט דער הערר „סופעראינטענדענט“, וועסהאלב זיא די קינדער גערנע פיר די רעפארמירטע קירכע בעהאלטען מאכטע!

* (איינער, דער אם „פסח“ זיינע שטראפע אבזיטצט.) אין דער הויפטשטאדט איזט די שטינדע פעסטגעשטעללט, אן וועלכער די קאפפע-הייזער געשפערט ווערדען מיססען. ווער דיעזע פערפינונג פערלעטצט ווירד נאטירליך בעשטראפט. פאר קירצעם וואורדע איין היעזיגער כריסטליכער קאפפע-הויז-אינהאבער ווירקליך צו אכט טאגען ארעסט פעראורטהיילט, וייל ער נאך דער פעסטגעזעטצטען שפערשטונדע זיין קאפפע-הויז אפפען היעלט. אלס דאס געריכט די שטראפע פערקינדעטע, זאגטע דער קאפפע-הויז-אינהאבער: „האהעס געריכט! איך בין מיט דער שטראפע צופריעדען, איך וויל ניכט אפעללירען; דאך ביטטע איך זעהר, מיך דיעזע אכט טאגע וועהרענד דעם יידישען אסטערפעסטעס אבזיטצען צו לאססען. איין אנדערעסמאל העטטע איך דאדורך שאדען אין מיינעם געשעפטע, וועלכעס נור פאן יידישען געסטען בעזוכט ווירד. דא וועהרענד דער אסטער-טאגע אהנעהין קיין יודע מיין קאפפע-הויז בעזוכט, וייל איך כריסט בין, זא ערליידע איך אין מיינעם געשעפטע גאר קיינען שאדען, ווען איך וועהרענד דיעזער צייט מיינע שטראפע אבזיטצען קאנן!“ — דאס געריכט וויללינגטע היערין, אונד דער פעראורטהיילטע קאפפעהויז-אינהאבער, נאמענס אמלער, מעלדעטע זיך ווירקליך ערב יו"ט נאכמיטטאג ביים געריכטע צור אבביסונג דער איבער איהן פערהענגטען ארעסטשטראפע. — אימטערהין צייגט דיעזע טהאטזאכע, דאס די פעסטער יודען, וויא זעהר זיא זאנסט אין רעליגיאזער הינזיכט פערשריען זינד, נאך זא פיעל יידישעס געפיהל האבען, וועהרענד דער ימי הפסח אין קיינעם כריסטליכען קאפפע-הויזע עטוואס צו געניעסען! —

* (מארד אונד זעלבסטמארד.) אויס אסיד (פעסטער קאמיטאט) ווירד דעם „נייען פעסטער זשורנאל“ געשריעבען: „דער היעזיגע רייכע יידישע פעכטער, הערר פ׳ דייטש, האטטע נור 2 קינדער: איינען זאהן, דער גייסטעס-קראנק וואר אונד איינע טאכטער, די שאן אונד גייסטרייך וואר אונד דאהער פאן דען עלטערן אונד אויך פאן אללען ארטס-בעוואהנערן זעהר געליעבט אונד געאכטעט וואורדע. אם 4-טען דיעזעס, אבענדס 6 איהר, שפאצירטע דאס מעדכען אין בעגלייטונג איינער פריינדין פאר דעם עלטערליכען הויזע. — פלאטצליך ערשיען אין אונבעקאנטער יונגער מאנן אין איהרער נעהע אונד פייערטע אויף דאס מעדכען צוויא שיססע אב אויס איינעם רעוואלווער. גלייך דאראויף פייערטע ער וויעדער צוויא שיססע אב געגען דען אייגענען קאפף. די בידען קוגעלן דראנגען איהם דורך דאס געהירן. אלס די לייטע אין פאלגע דעם געקנאללס הערביילעפען, פאנדען זיא בערייטס דאס מעדכען אונד דען יונגען מאנן אים

„אך! (ריעף נינא אונווילליג) ניכט צוויא מינוטען קאנן איך מיט דיר שפרעכען!“

„וויא קאננען איינטרעטען (זאגטע ריענצי), וויא זינד מיינע פריינדע, דוא קאננסט אינדעססען היער בלייבען; איך האבע פאר איהנען עבענזא וועניג איין געהיימניס אלס פאר דיר, לאססע זיא איינטרעטען, אנגעלא.“

אבולאפיא אונד מערינא טראטען נון עהר-ערביעטיג פאר ריענצי הין אונד דאנקטען איהם, דאס ער זיך איהרער אנגענאממען, דאס ער וועגען פלינדערונג איהרער האנדעלסשיפפע איינען דער אנגעזעהענסטען באראנע פעראורטהיילטע; דאבייא ערצעהלטע נאך אבולאפיא, דאס ער פאן איינעם דער פאטריציער אויף דעם וועגע איבערפאללען אונד מיסהאנדעלט וואורדע אונד צוואר אויס דעם גרונדע, וייל איין באראן וועגען בעטריבונג זיינעס שיפפעס אם גאלגען זיין לעבען ביסען מוסטע.

„פירכטעט איך ניכט! עס ווירד אייך ניכטס געשעהעהען, מיינע פריינדע! (זאגטע ריענצי) איך האבע ביז יעטצט מיין ווארט געהאלטען אונד ווערדע עס נאך ווייטער האלטען. איהר וויסט, דאס מיך קאניג לודוויג פאן אונגארן אלס פערמיטטלער צווישען איהם אונד זיינער שוועגערין, דער קעניגין יאהאננא פאן נעאפעל, געוועהלט האט. איך נאהם דיעזע ראללע איינעס פערמיטטלערס אן אונטער דער בעדינגונג, דאס קאניג לודוויג דען גרויזאמען בעפעהל געגען די יודען אין אונגארן צוריקציעהע. די יודען העטטען אויס אונגארן פערטריעבען ווערדען זאללען, אונד דיעזער אויסטרייבונגס-בעפעהל איזט נון דורך מיינע פערמיטטלונג ריקגענגיג געמאכט ווארדען. יעטצט אבער הארעט מיך אן! איהר וויסט, דאס עס מיינע פאליטיק אונד מיין שטאלץ איזט, גערעכט צו רעגירען, אום עבען זיכער צו רעגירען! אבער עס איזט געפעהרליך, גערעכט צו רעגירען, ווען דיעזע גערעכטיגקייט געגען די שולדיגען פאטריציער געריכטעט איזט; דוא שווייגסט, מיינע נינא? דוא וויססט פיעללייכט נאך ניכט, דאס אונזער געריכטס-האף וועגען איינער אפפענבארען אונד שענדליכען רייבעריא דען מארטשינא ארזיני צום טאדע פעראורטהיילט האט. זיינע לייכע שוועבט יעטצט נאך אם גאלגען!“

„איין שרעקליכעס, אונגליקספאללעס פערהענגניס!“ ריעף נינא שוידערנד.

„וואהל וואהר! (זאגטע ריענצי) אבער דורך זיינען טאד ווירד טויזענדען פאן ארמען אונד רעכטליכען מענשען איהרע רוהע געזיכערט. עס איזט נור צו בעדויערן, דאס אללע באראנע דיעזע גערעכטע טהאט דער הינריכטונג איינעס רייבערס אלס איינע בעליידיגונג געגען איהרען שטאנד אויפנעהמען. זיא ווערדען זיך עמפארען, זיא ווערדען זיך געגען מיך אויפלעהנען, זיא ווערדען מיט פעראיינטען קרעפטען מיר ווידערשטאנד לייסטען. איך זעהע דען דראהענדען שטורם, דער נון אבגעווענדעט ווערדען מיססע.“

„אבער אללע באראנע האבען יא איינען פייערליכען שוואור ביא אללען היילינגען געלייסטעט, קיינע וואפפען געגען דיך צו פיהרען,“ זאגטע נינא.

„ענטשולדיגט, סיגנארא! (זאגטע מערינא) ווער זיך רויב אונד מארד ערלויבט, דעם לאססעט אויך דער מיינאייד (דער פאלשע שוואור) ניכט שווער אויף דעם געוויססען.“

„אבער דאס בירגער-פאלק איזט אונס דאך טרייא!“ זאגטע נינא. —

„יא, מיינע ליעבע! (זאגטע ריענצי) אבער דאס פאלק ווירד ענדליך דעם קאמפפעס מידע ווערדען אונד זיך ניכט יעדען אוגענבליק פיר זיינען טריבונען שלאגען; אים בירגער-קריעגע זינד דיעיעניגען קריעגער די טאפפערסטען, וועלכע פיר איהר פארטוועהרענדעס קעמפפען בעצאהלט ווערדען. די געשעפטסלייטע אונד די ארביישער ווערדען ניכט יעדען טאג אויף דאס לייטען דער שטורמגלאקע איהר געשעפט אונד איהרע ארבייט פערלאססען!“

„ווען איהר מיר ערלויבט, טריבון! (זאגטע אבולאפיא) זא וויל איך אייך נור זא פיעל זאגען: אום אין זאלך געפעהרליכען צייטען שטארק צו זיין, מוס די רעגיערונג שטארק שיינען! אינדעם איהר קיינע פורכט צייגט קאננעט איהם דעם געגענשטאנדע דער פורכט צופארקאממען.“

„דאס איזט אויך מיין איינענער געדאנקע, (זאגטע ריענצי) איהר וויסט, דאס איך דען גראססטען טהייל מיינעס איינפלוססעס אויף די באראנע דען הולדיגונגען פערדאנקע, די מיר דורך אויסווערטיגע רעגענטען דארגעבראכט ווערדען. דא נון היער די באראנע זעהען, מיט וועלכער אכטונג מיר פאן אויסווערטס קאיזער, קאניגע אונד פירסטען ענטגעגענקאממען, זא ערוועקט עס אויך די אכטונג אין איהנען פיר מיך. פאן דער אנדערען זייטע יעדאך מוס איך, אום נאך אויסען שטארק צו זיין, אין ראם זעלבסט מעכטיג שיינען. איהר קעננעט מיינען פלאן. פאן דער גראססען וועלטשטאדט ראם זאלל די פרייהייט פיר אללע פאלקער דער וועלט אויסגעהען. זאללטע נון דיעזער שאנע אונד ערהאבענע אנפאנג אין ראם אונד דורך מיך געמאכט ווערדען, זא מיססען וויר פאר אללעם אים איננערן מעכטיג דאשטעהען!“

(פארטזעטצונג פאלגט.)

וואָליציאַנער שטאַטטנעפּיגרען. די האלטונג
אונזערער סאָלדאַטען אין דיעזעם געפעכטע וואר
פאַרציגליך. אונזערע פערלוסטע וואַרען היער: פיער
מאנן שווער- אונד איינער לייכט-פערוואונדעט. אויך
אים געפעכטע בייא פאָליעוואָץ (אים נאָרדען דער
קרוואָשציע) וואורדען צוויא מאנן שווער- אונד איי-
נער לייכט-פערוואונדעט.

איינע פינפטע דעפעשע מעלדעט: אם 2-טען
דיעזעס וואר וויעדער זידליך פאָן פאָטשאַ, אונווייט
דער מאָנטענעגרינישען גרענצע, איין געפעכט געגען
150 רעוואָלוציאָנערע. פיעלע פאָן דיעזען רעוואָלו-
ציאָנערען וואורדען נון ניעדערגעמאכט, דער רעסט
פליכטעטע זיך אין דאס געבירגע אן דער מאָנטע-
נעגרינישען גרענצע.

וויר פרייען אונס וואָהל איבער די זיעגע אונ-
זערער סאָלדאַטען, דאָך ניעדערשלאגענד ווירקט
עס, דאס אונזערע סאָלדאַטען נאָך איממער זיעגען
מיססען; דענן די נייעסטען זיעגע לאססען
בעפירכטען, דאס די געפעכטע נאָך לאנגע דויערן
אונד דאס נאָך נייע זיעגע פאָלגען ווערדען. אים
זידען אונזערער מאָנאַרכיע שטעהען יעטצט געגען
100000 סאָלדאַטען, דאַרונטער 60000 רעזערוויסטען.
וואנן ווערדען דיעזע ענדליך נאָך היים קאָממען? —
גאָטט ווייס עס! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דער דייטשע קאַיזער) ליעגט
זייט איינינען טאגען שווער קראנק דאַרניעדער. מאן
פירכטעט דיעסמאל דאס איסערסטע. אויף דער
וויענער באָרזע וואר געסטערן זאָגאר די נאַכריכט
פערברייטעט, דאס ער בעריייטס געשטאָרבען זייא,
וועסהאלב פיעלע פאַפּיערע צוריקגעגאנגען זינד.

* (וויעדער איינע אנטי-סע-
מיטען-פערזאממלונג אין וויען.)
אין וויען האט דיענסטאג, דען 4-טען אפּריל, וויעדער
איינע פערזאממלונג פאָן וויענער כריסטליכען גע-
ווערבע-טרייבענדען שטאַטטגעפונדען. דיעזע כריסט-
ליכען געשעפטסלייטע בעהויפּטען, מיט דען יודען
די קאָנקורענץ ניכט אויפנעהמען צו קאָננען, דא
די יודען זיא זאָ זעהר איבערליסטען אונד איה-
נען איבער דען קאָפּף וואכסען, וועסהאלב זיא די
וויעדער-איינפיהרונג דער אלטען בעשרענקענדען
געזעטצע געגען די יודען פאָדערן. אין דיעזער
פערזאממלונג האט איין כריסטליכער ארצט, נא-
מענס האָליבעק, איינע גראָסע בראנד-רעדע געגען
די יודען געהאלטען. אונטער אנדערעם זאגטע ער:
„זיטדעם די יודען ליידער עמאנציפּירט זינד, זינד
זיא ניכט מיט אונס גלייכבערעכטיגט, זאָנדערן זיא
זינד די העררשער, אונד וויר זינד ליידער די אינ-
טערדריקטען. די „גמרא“ איזט עס עבען, וועלכע
דען יודען איינשערפט, אללע ניכט-יודען אלס הונ-
דע, עזעל.אונד שווינע צו בעטראכטען אונד זיא אויך
אלס זאָלכע צו בעהאנדעלן!“ — דער פאָליציי-
קאָממיססער, דער אין יעדער אָפפענטליכען פער-
זאממלונג אנוועזענד זיין מוס, ערקלערטע נון, ער
קאָננע איינע זאָלכע פערזאמלונג, וועלכע איינע
קאָנפעססיאָן געגען די אנדערע העטצט, ניכט דול-
דען, אונד ערזוכטע די אנוועזענדען, איים איינ-
אנדער צו געהען. — יעטצט וואר נון דער שקאנדאל
לאָזגעבראָכען; די יודען-פיינדע ריעפען: „אויך
די פאָליציא איזט פאָן דען יודען געקויפט! וואַרום
זאָלל עס אין אונזערער כריסטליכען היימאטה ניכט
ערלויבט זיין, געגען די פערמיען, הערגעלויפענען
יודען צו שימפפען. וויען איזט ליידער ניכט מעהר
איינע כריסטען-שטאדט, זאָנדערן איינע יודען-
שטאדט!“ — ערסט אלס דער פאָליציי-קאָממיססער
איינע גאנצע פאָל ציייא-אבטהיילונג הערבייריעף,
גינגען די פערזאממעלטען מיט גראָסטער ערביט-
טערונג איים איינאנדער.

* (דיא אונגליקליכען רוסי-
שען יודען.) איינע לעמבערגער דעפעשע
פאָם 5-טען אפּריל מעלדעט: „איים אנלאסס דער
בעפאָרשטעהענדען רוסישען פייערטאגע ווערדען
אין זיד-רוסלאנד נייע יודען-פערפאָלגונגען בעפירכ-
טעט. אָהנעהין זינד יעטצט אין זיד-רוסלאנד זעהר
פיעלע רוסישען ארבייטער אָהנע בעשעפטיגונג. אין
קיעוו וואורדען בערייטס מעהרערע געדרוקטע פלא-
קאטע אן דען שטראסען-עקען געפונדען. אין וועל-
כען דאס רוסישע פאָלק אויפגעפאָדערט ווירד, די
יודענפערפאָלגונגען פאָן דען אָסטערן דעס פאָרי-
גען יאהרעס אויך אן דען היעריגען אָסטער-פייער-
טאגען צו וויעדערהאָלען. — די היפּטשפּראגע איזט
ניר יעטצט: אב די רוסישען בעהאָרדען דיעסמאל די
גענינענדע פאָרזיכטס-מאסרעגעלן געגען די דראָ-
הענדע געפאהר טרעפפען ווערדען. — וייטער מעל-
דעט איינע פעטערסבורגער דעפעשע: „די פיעלע
יודען אין רוסלאנד אבערמאלס דראָהענדע געפאַן
דען יודען-פיינדען ערהאלטען, האט דאס רוסישע
גענעראל-קאָממאנדאָ דאס מיליטער אין אָדעססא
אונד קיעוו בעדייטענד פערשטערקט אונד אללע
בעשעפטיגונגסלאָזען ארבייטער איים דיעזען שטעד-
טען אויסגעשאפפט. איים קיעוו אללין וואורדען
2100 וואגאבונדען פער שוב יענגעשיקט. פיר די
רוסישען אָסטער-פייערטאגע זינד אומפאססענדע
פאָרזיכטס-מאסרעגעלן געטראָפּפען וואָרדען, דא
מאן ערנסטע יודענפערפאָלגונגען בעפירכטעט.“ —
פערנער מעלדעט איינע פעטערסבורגער דעפעשע:
„די בעשליססע דער קאָממיססיאָנען הינזיכטליך
דער בעשרענקענדען געזעטצע געגען די רוסישען
יודען וואורדען פאָן דער רוסישען רעגיערונג נאָך
ניכט בעשטעטיגט. טראָטצדעם גראָה איינגאטעווע
אויף דערען בעשטעטיגונג דרענגטע. איינע ענט-
שיידונג אין דיעזער אנגעלעגענהייט איזט נאָך לאנ-
גע ניכט צו ערוואַרטען. אינדעססען פירכטען די
רוסישען יודען, דאס ענדליך יענע גרויזאמען בע-
שליססע דאָך איהרע בעשטעטיגונג פינדען ווערדען
אונד שיקען זיך אן, איהרע רוסישע היימאטה צו
פערלאססען אונד נאָך אמעריקא אָדער פאלעסטינא
אויסצוואנדערן. די ניהיליסטען בענוטצען דיע-
זע פערוואירונג אונד דען שרעקען אונטער דען רו-
סישען יודען, אונד ריכטען אן דיעזע פערצווייפעלטען
אייפריפע, דאס זיא זיך איהנען אנשליעסען מאָגען,
דא זיא ניכטס מעהר צו פערליערען האבען. דאס
געסטריגע (אלטע) „פעסטער שורנאל“ פעראָפפענט-
ליכט עבען איינען לאנגען אייפרוף דער ניהיליסטען
אן די יודען, אין וועלכעם דיעזע אויף די גרייזאמ-
קייט דער רוסישען רעגיערונג אייפמערקזאם גע-
מאכט אונד צור אבטריננינקייט געגען רעליגיאָן,
געגען דען רוסישען קאיזער אונד איהרע איינענען
ראבביגער אייפגעפאָדערט ווערדען.

* (יידישע פליכטלינגע.) מאן
בעריכטעט איים לאָנדאָן פאָם 4-טען דיעזעס פאָל-
גענדעס: די צאהל דער אין לאָנדאָן איים רוסלאנד
אנקאָממענדען יידישען פליכטלינגע מעהרט זיך יע-
דען טאג. דער פרעזידענט דעס לאָנדאָנער כל
ישראל חברים-פעראיינס האט ענטדעקט, דאס אונ-
טער דען צאהלרייכען יידישען פליכטלינגען אויך
רומענישע יודען זיך בעפינדען. דיעזע זאגען: „וויר
זינד אין אונזערער רומענישען היימאטה ניכט מינ-
דער בעדריקט אלס אונזערע גלויבענס-גענאָססען
אין רוסלאנד! וויר פערדיענען דאהער עבענפאללס
אללע מאָגליכע אונטערשטיטצונג, אום נאָך אמע-
ריקא אויסוואנדערן צו קאָננען.“ ליידער קאנן אבער
דער צים צוועקע דער אויסוואנדערונג זייטענס דעס
לאָנדאָנער כל ישראל חברים-פעראיינס אייפגע-
בראכטע פאָנד ניכט אויסרייכען, אום זאָ צאהלריי-
כען פערזאָנען איינע אויסרייכענדע אונטערשטיט-
צונג צו געוועהרען. איינע אנדערע שוויעריגקייט בעי-
טעט פאָלגענדער אומשטאנד: די נעוו-יאָרקער
בעהאָרדע האט נעמליך געשריעבען, דאס מאן קינפ-
טיגהין נור געזונדע, ארבייטס-פעהיגע אונד אונפער-
הייראטעטע מעננער נאך אמעריקא שיקען מאָגע,
דא דאָרט אלטע, קרענקליכע לייטע, די איבער-
דיעס אויך נאָך פאמיליע האבען, זיך שווער איינע
עקסיסטענץ גרינדען קאָננען. די מייסטען דער אין
לאָנדאָן זיך בעפינדענדען יידישען פליכטלינגע בע-
שטעהען וואָהל איים האנדווערקערן, דאָך גיבט עס
אונטער דענזעלבען אויך שטודענטען, האנדעלס-
לייטע, אפּאָטהעקער, דיענסטבאָטען אונד קליינע

פּאָלליעטאָן.

העררשער אונד פּאָלק.

(24-טע פאָרטזעטצונג.)

„די גראָסע גלאָקע האט בערייטס צו לייטען אויפ-
געהאָרט; (זאגטע ריענצי וויטער) עס איזט שאָן צו שפּעט;
דער מאנן איזט געריכטעט!“

ריענצי אָפפנעטע דאס פענסטער, אונד אויף דעם
גראָסען מארקטפּלאַטצע זאה מאן דען נאלגען, אן דעם
די נאָך צוקענדע לייכע דעס מארטינאָ אין דען פּאַטרי-
ציאַשען קליידערן צאפּפּעלטע. — „זעהעט! (זאגטע ער) זאָ
שטערבען אללע רייבער! — אונד פיר די רעבעללען איזט
דערזעלבע נאלגען בעשטיממט!“

דער בישאָף צאָג זיך צוריק אונד וואורדע טאָדטענ-
בלייך. שטעפאן קאָלאָננא קנירשטע פאָר וואוטה מיט דען
צעהנען אונד זאגטע: „טריבון! זייד איהר זיכער, דאס איהר
ניכט איינסט דאָרט צאַפּפּעלן ווערדעט, וואָ יעטצט מאר-
טינאָ צאַפּפּעלט?“

„איזט דאס אייערע גאנצע נאללע? (זאגטע ריענצי)
איך דאנקע גאָטט, דאס איך נור די מאכט דעם וואָרטעס
אונד ניכט אויך די דעס שווערטעס געבליעבען.“

יעטצט הערטע מאן איין גראָסעס פריידען-געשרייא.
ריענצי בעגאב זיך וויעדער אנ׳ס פענסטער; דאס אויף דעם
מארקטפּלאַטצע צאהלרייך פערזאממעלטע פאָלק פרייטע
זיך איבער די הינריכטונג איינעס מענשען, דעססען גאנ-
צעס לעבען אין רויב אונד פּלינדערונג בעשטאנדען. אללעס
ריעף יעטצט: „לאנגע לעבע דער טריבון, דער גערעכטע
אונד ווייזע ריכטער פאָן ראָם!“

נאָך דיעזעם אויפרעגענדען פאָרפאללע בעגאב זיך
ריענצי אין דאס צימער זיינער פרויא, אום זיך היער איין
וועניג צו צערשטרייען.

„איך האבע דיך שאָן לאנגע ניכט געזעהען! (זאגטע
נינא) פריהער וואר איך שטאָלץ דאראויף, דאס ווייב איינעס
זאָלכען העררשערס צו זיין; יעטצט אבער בענידע איך יעדע
בירגערספרויא, דערען מאנן וועניגסטענס דעם אבענדס צייט
האט, זיינער פרויא איינינע שטונדען צו ווידמען. דוא ביזט
יעטצט פאָן דען שטאאטס-געשעפטען זאָ זעהר אין אנ-
שפּרוך גענאָממען, דאס איך דיך זייט מעהרערען טאגען
נאָר ניכט שפּרעכען קאָננטע.“

„איינע שווערע לאסט, איין שווערעס געשעפט איזט
דאס שטאאטס-געשעפט.“ זאגטע ריענצי.

פּלאָטצליך טראט דער נייע פּאַשע אנגעלאָ וויללאני
העריין, בייא דעססען אנבליק ריענצי זואממענשוידערטע.

„דאס איזט מיין נייער פּאַשע! (זאגטע נינא) אבער
וואס שווינסט דוא?“

„וואָהער ביזט דוא, ווער זינד דיינע פערוואנדטען?“
פראגטע ריענצי דען פּאַשען.

„איך האבע קיינע פערוואנדטען (זאגטע אנגעלאָ וויל-
לאני). אונד דעסהאלב ווערדע איך די סיגנאָרא אונד אייך
אום זאָ מעהר ליעבען אונד אכטען קאָננען. איך גלויבע,
איין ראָמער-קינד צו זיין, אונד אללע ראָמישען קנאבען
עהרען אייך!“

„דאס מיך היער די קינדער ליעבען (זאגטע ריענצי),
איזט איינע גוטע פּאָרבעדייטונג פיר מיין פערנערעס גליק.
יעטצט אבער פערלאססע אונס, בלייבע דרויסען, ביז דוא
גערופען ווירסט!“

אלס זיך אנגעלאָ וויללאני ענטפערנטע, פראגטע נינא
איהרען מאנן, ווארום ער איינענטליך ביים אנבליקע דיע-
זעס קנאבען זאָ זעהר ערשראָק?

„איך וויים עס זעלבער ניכט (זאגטע ריענצי), אבער
אויף דעם געזיכטע מאנכער מענשען ליעגט זאָ עטוואס,
וואס איינען ענטוועדער אנגענעהם אָדער אונאנגענעהם
בעריהרט. איך גלויבטע, אים דען אויגען דיעזעס קנאבען
דען בליק איינעס אנדערען הערפּאָרבליטצען צו זעהען; איי-
נעס אנדערן, דען איך פירכטע, דעססען איך מיך אבער ניכט
מעהר עראיננערן קאנן. — אבער עס מאג אויך זיין, דאס מיינע
שטיממונג, אין וועלכער איך מיך יעטצט בעפינדע, אין מיר
זאָלכע גערדאנקען הערפּאָררופט. איך וויללע דיר נון אנפער-
טרויען, דאס אויך די שטינדע דער געפאהר הערראננאהט.“

„געפאהר?“ ריעף נינא ערשרעקט.

„נון, דאס וואָרט דאַרף דיך ניכט זאָ זעהר ער-
שרעקען. וויר מיססען אין אונזערער שטעללונג יעדע פיכט
פעראכטען.“ —

„נין, מיין ליעבער! (זאגטע נינא) איך וואר ניע
פורכטזאם, אונד ווענן איך פאָר דעם וואָרטע געפאהר ער-
שראק, זאָ וואר עס נור דער גערדאנקע דעם ווייבעס אן
דיך, דאס נור פיר דיך פירכטעט. זאָללטע איינסט
די שטונדע דער פריפונג, וואס גאָטט פערהיטען מאָגע, ראָך
קאָממען, זאָ ווירד קיינער דיינער פריינדע דיר זאָ טרייא צור
זייטע שטעהען, אלס דיעזעס שוואכע ווייב, אין וועלכעם
אבער איין מוטהיגעס הערץ שלאָגט.“

נון קאם דער „פּאַשע“ וויעדער העריין אונד מעל-
דעטע די אנקונפט צווייער מעננער, נאמענס אבולאַפיא
אונד מערינאָ.